

Det har man ligeledes skreget op om, men det sker ogsaa efter Anbefaling fra dansk Side, at man bærer sig saaledes ad, det vil jeg gøre opmærksom paa for endelig at sætte en Stopper for al denne Agitation.

Heller ikke kan man komme udenom, at der er en hel Del Ting, som man fra det danske Mindretals Side er blevet enig med den preussiske Stat om, der derefter ikke respekteres. Og saa skrider man dernede op, fordi man ikke faar Lov til det og det, som man slet ikke har faaet Ret til! Man kan maaske sige: Vi har ikke Rettigheder nok. Men en anden Ting er det altid at gaa imod Statsautoriteterne, saaledes som man gør det; det gør det saa uhyre vanskeligt for Preussen i det hele taget at foretage sig noget. Saaledes ligger Forholdene. Det er ogsaa noget, enhver ved, at Angrebene kommer fra denne Side, især paa Grund af de Forhold, der har været, paa Grund af Kronens Magt o. s. v., og alle disse Forhold virker og maa virke psykologisk.

Jeg synes, vi er interesseret i, at der kommer noget i Gang, jeg har mine Ønsker og har sagt, hvad jeg ønsker, og jeg siger det endnu en Gang, at det er ikke Smaating, men det er helt vigtige Ting, det drejer sig om, saa vigtige Ting, at de Ændringer, jeg ønsker, vil virke gennemgribende. Det er saaledes, at den ene Opfattelse er Sagen set fra Folkets Side, den anden er Sagen set fra Statens Side, og Staten vil her have noget i sin Haand, som den ikke kan have i sin Haand. De forstandige, de rolige og kloge i Befolkningen siger selv: Lad os ordne det saaledes, at du gør det, og jeg gør det; det er saaledes, jeg mener det skulde være.

Jeg skal sige til Slutning, som jeg altid har sagt, og hvad man vel nok vil tro, at jeg er interesseret i et godt Forhold mellem de to Stater og mellem de to Folk, og det er netop derfor, jeg peger paa alle de Ting, som er i Vejen derfor. Jeg ser saaledes paa Sagen, at der er mange Ting, som kunde ryddes af Vejen fra denne Side, og saa mener jeg at kunne garantere for, at man fra den anden Side ogsaa vil være mere villig i den rigtige Retning, og den vigtigste Opgave, der kan være for Øjeblikket, er at ordne Mindretalsspørgsmaalet, for det kan man jo allerede gøre nu for Øjeblikket.

Holger Andersen: Jeg tror, de fleste Medlemmer af dette høje Ting vil have hørt den Tale, det ærede Medlem Hr. Schmidt nylig holdt, med en vis Forbavelse, Forbavelse over, at en saadan Sum af Anklager har kunnet hobe op mod det danske Styre i de genforenede Dele af Sønderjylland, samtidig med, at han søgte at reducere de Anker, som Gang efter Gang fra alle Sider i Danmark er ført frem overfor den Behandling, vore Landsmænd Syd for Grænsen er Genstand for, til et Minimum. Det ærede Medlem talte om alle de mange danske Statsborgere, der virker i den kirkelige og skolemæssige Agitations-Tjeneste — det var det Udtryk, han brugte — Syd for Grænsen. Det ærede Medlem ankede over, at vi viste saa ringe Forstaaelse af de Ønsker, der udtaltes fra tysk Side her oppe Nord for Grænsen med Hensyn til at give tyske Statsborgere Adgang til at virke i Skolens og Kirkens Tjeneste. Det ærede Medlem anførte ikke noget konkret Bevis for disse sine Paastande, men syntes ganske at se bort fra, at her oppe er det den danske Stat, her er det alle Partier i den danske Rigsdag, som har skabt faste Lovrammer omkring det tysk-sindede, men altovervejende dansk-talende Mindretals aandelige og kulturelle Behov; men hvad har man gjort fra tysk Side Syd for Grænsen?

Den Tone, det ærede Medlem talte i i Dag, var noget forskellig, forekommer det mig, fra de Udtalelser, som han fremsatte den 20. April i Fjor, da Tillægsbevillingsloven var til Behandling. Da udtalte det ærede Medlem en ganske utvetydig Beklagelse af, at man endnu ikke havde skabt faste Lovrammer om det danske Mindretals Skole- og Kirkerettigheder dernede. Naar saa mange danske Statsborgere maa virke i dansk Sprogs og Kulturs Tjeneste Syd for Grænsen, er det netop, fordi man fra tysk Side intet har gjort for at føre Rigsforfatningens Art. 113 ud i Livet. Dér er Forskellen mellem Styret Nord for Grænsen og Syd for Grænsen. Det ærede Medlem talte om de store Vanskeligheder, der findes Syd for Grænsen med Hensyn til at skabe saadanne Lovrammer, om, at man dernede Gang paa Gang gik mod Statsautoriteten, angreb den preussiske Statsautoritet; men det ærede Medlem anførte ikke noget Bevis i saa Henseende.